ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ -
ചതുഷ്പംചാശത്തമോഽധ്യായഃ

ദ്വാരകായാം യജ്ഞാശ്വസ്യ ഉപസ്ഥിതിഃ -

ഗർഗ ഉവാച -
അഥോഗ്രസേനവചനാദ്വസുദേവാദയോ നൃപ ..
നേതും വിനിര്യയുഃ സർവേ ഹ്യനിരുദ്ധം സമാഗതമ് ..1..
ഗജൈ രഥൈസ്തുരംഗൈശ്ച ശിബികാഭിര്യദൂത്തമാഃ ..
ശ്രീകൃഷ്ണബലദേവാദ്യാഃ പ്രദ്യുമ്നാദ്യാ നൃപേശ്വര ..2..
ഉദ്ധവാദ്യാ ഗജസ്ഥാശ്ച ഹയം ദ്രഷ്ടും വിനിർഗതാഃ ..
ദേവകീപ്രമുഖാ നാര്യോ മാതരഃ കൃഷ്ണരാമയോഃ ..3..
ശിബികാഭിർവിചിത്രാഭിർനിര്യയുർനൃപസത്തമ ..
രുക്മിണീസത്യഭാമാദ്യാ നാര്യഃ കൃഷ്ണസ്യ ഏവ ഹി ..4..
ശിബികാഭിര്യയുഃ സർവാഃ സഹസ്രാണി ച ഷോഡശ ..
ലാജാനാം മൗക്തികാനാം ച കുസുമാനാം നൃപേശ്വര ..
വർഷാം കർതും യയുഃ ശീഘ്രം ഗജസ്ഥാശ്ച കുമാരികാഃ ..5..
കലശൈർജലഹാരിണ്യോ നിര്യയുർജലപൂരിതൈഃ ..
സൗഭാഗ്യവത്യോ ബ്രാഹ്മണ്യോ ഗംധപുഷ്പാക്ഷതാംകുരൈഃ ..6..

വാരാംഗനാശ്ച രൂപിണ്യോ നൃത്യം കർതും വിനിര്യയുഃ ..
ശോഭിതാഃ സർവശൃങ്ഗാരൈർഗായംത്യശ്ച
ഗുണാൻഹരേഃ ..7..
ശംഖദുംദുഭിനാദേന ബ്രഹ്മഘോഷേണ യാദവാഃ ..
വാരണേംദ്രം പുരസ്കൃത്യ ഗർഗാദ്യൈർമുനിഭിര്യുതാഃ
..8..
വിലോകയംതഃ സ്വപുരീം പതാകാഭിശ്ച മംഡിതാമ് ..
സിക്തമാർഗാം ഗംധജലൈ രംഭാതോരണശോഭിതാമ്
..9..
പ്രദീപ്താം മണിദീപൈശ്ച വിതാനൈർവിവിധൈരപി ..
ദിവ്യനാരീനരൈര്യുക്താം സുവർണസവനൈർവൃതാമ്
..10..
പക്ഷിണാം കലശബ്ദേന ധൂമ്രേണാഗുരുഗംധിനാ ..
ശോഭിതാം കൃഷ്ണനഗരീം ശക്രസ്യേവാമരാവതീമ്
..11..
ഇത്ഥം വിലോകയംതസ്തേ പ്രാപ്താഃ ശീഘ്രം ച
യാദവാഃ ..
യത്രാനിരുദ്ധഃ സഹയോ വർത്തതേ സേനയാഽഽവൃതഃ
..12..
താന്ദൃഷ്ട്വാ ചാനിരുദ്ധസ്തു സ്വരഥാദവതീര്യ ച ..
പുരസ്കൃത്യ ഹയം ചാഗ്രേ നൃപൈഃ സാർദ്ധം
സമായയൗ ..13..
പൂർവം നത്വാ കുലാചാര്യം വസുദേവം ബലം തഥാ ..
ശ്രീകൃഷ്ണം പിതരം ചൈവ തേഭ്യശ്ചാശ്വം ദദൗ പുനഃ
..14..
ശുഭാശിഷോ ദദുസ്തേ തു പ്രീതാഃ പ്രേമപരിപ്ലുതാഃ ..
ത്വയാ സാധു കൃതം വത്സ സർവാഞ്ജിത്വാ രിപൂന്നൃപാൻ
..15..
ആനയാമാസ തുരഗം മധ്യേ സംവത്സരസ്യ ച ..

ഇതി തദ്വചനം ശ്രുത്വാനിരുദ്ധഃ പ്രാഹ മാം പുനഃ ..16..
കൃപയാ തവ വിപ്രേംദ്ര മാർഗേ മാർഗേ മൃധേ മൃധേ ..
ബഹുഭിഃ ശത്രുഭിശ്ചാശ്വോ ഗൃഹീതോഽപി വിമോചിതഃ ..17..
ഗുരോരനുഗ്രഹേണൈവ സുഖീ ഭവതി മാനവഃ ..
തസ്മാദ്ഗുരും ച വിധിനാ യഥാശക്ത്യാ പ്രപൂജയേത് ..18..
ഭൂപാസ്തതഃ സമാഗത്യ സമീപേ രാമകൃഷ്ണയോഃ ..
നേമുഃ പൃഥക്പൃഥക്സർവേ പ്രീതാഃ പ്രേമപരിപ്ലുതാഃ ..19..
സർവാന്ദൃഷ്ട്വാ നതാൻഭൂപാഞ്ഛ്രീകൃഷ്ണോ ബലസംയുതഃ ..
ചംദ്രഹാസം ച ഗാംഗേയം ബിന്ദും ചൈവാനുശാല്വകമ് ..20..
ഹേമാംഗദം ചേദ്രനീലം പരിരേഭേ ഹരിർമുദാ ..
കൃഷ്ണഭക്താത്പരഃ കോഽപി തസ്മാദ്ഭൂമൗ ന വിദ്യതേ ..21..
തതോഽനിരുദ്ധം ജയിനം സമാഗതം
ഗജേ സമാരോപ്യ കുശസ്ഥലീം യയൗ ..
ശൗരിഃ പ്രസന്നഃ കില സർവയാദവൈഃ
പുത്രൈശ്ച പൗത്രൈർമുദിതൈർനൃപേശ്വര ..22..
പുഷ്പാണാം മകരംദാനാം വർഷാം ചക്രുഃ സുരസ്ത്രിയഃ ..
ലാജാനാം മൗക്തികാനാം ച കുഞ്ജരസ്ഥാഃ കുമാരികാഃ ..23..
നൃത്യവാദിത്രഗീതേന ബ്രഹ്മഘോഷേണ ശോഭിതാഃ ..
പശ്യംതഃ സിക്തമാർഗാം താം പുരീമ്പിണ്ഡാരകം യയുഃ ..24..
നൃപാഃ സർവേ യദൂനാം ച വൈഭവം ദേവദുർലഭമ് ..

വിലോക്യ വൈഭവം സ്വം സ്വം ഗർഹയംതി ച
വിസ്മിതാഃ ..25..
യജ്ഞസ്ഥലം തേ ദദൃശുർധൂമ്രേണ ധൃതഗംധിനാ ..
വ്യാപ്തം ബ്രാഹ്മണഘോഷേണ ഹ്യസിപത്രവ്രതേന ച
..26..
നിരിക്ഷ്യ തത്ര ഭൂപാലമുഗ്രസേനം യദൂത്തമമ് ..
പുരംദരസമം ദാംതം പുഷ്ടം ഗൗരം സ്ഫുരത്പ്രഭമ്
..27..
കുശാസനസ്ഥം സുഭഗം നിയമേ ന്യസ്തഭൂഷണമ് ..
സംയുക്തം മൃഗശൃങ്ഗേണ മൃഗചർമണി ഭാര്യയാ ..28..
കുർവന്തം പൂജനം ചാഗ്നേർഘൃതഗംധാക്ഷതാദിഭിഃ ..
മണ്ഡപേ മുനിഭിര്യുക്തം ധൂമ്രേണാരുണലോചനമ് ..29..
തം സർവേ ചാനിരുദ്ധാദ്യാഃ കൃത്വാഗ്രേ
യജ്ഞഘോടകമ് ..
വാഹനേഭ്യഃ സമുത്തീര്യ നേമുഃ പ്രീതാഃ പൃഥക്പൃഥക്
..30..
തതഃ ശ്രീയദുരാജസ്തു സർവാന്ദൃഷ്ട്വാ നൃപാന്യദൂൻ ..
സർവേഷാമാദധേ മാനം യഥായോഗ്യം യഥാബലമ്
..31..
അനിരുദ്ധസ്തതോ നത്വാ ശീഘ്രം ഭൂത്വാ കൃതാംജലിഃ ..
സർവേഷാം ശൃണ്വതാം പ്രാഹ ജംബൂദ്വീപപതിം നൃപമ്
..32..
അനിരുദ്ധ ഉവാച -
ഏനം പശ്യ മഹാരാജ ഇന്ദ്രനീലം നൃപോത്തമമ് ..
പാദയോഃ പതിതം പ്രേമ്ണാ സമുത്ഥാപയ ദേവവത്
..33..
ഹേമാംഗദം ചാനുശാല്വം ബിന്ദും ശ്രീചന്ദ്രഹാസകമ് ..
ഏനം ദേവവ്രതം പശ്യ ചാഗതം തവ സന്നിധൗ ..34..
മമ രക്ഷാകരം പശ്യ സാംബം ജാംബവതീസുതമ് ..

രുദ്രേണ നിഹതം മാം ച പശ്യ കൃഷ്ണേന ജീവിതമ്
..35..
തഥാ രുദ്രഹതം പശ്യ ജീവിതം ച സുനന്ദനമ് ..
അന്യാൻപശ്യ യദൂൻസർവാൻകൃഷ്ണസ്യ
കൃപയാഽഽഗതാൻ ..36..
ഗൃഹാണ യജ്ഞതുരഗം നിർവിഘ്നേന സമാഗതമ് ..
ദത്തം യുദ്ധായ നിസ്ത്രിംശം തം ഗൃഹാണ നമോഽസ്തു
തേ ..37..
ഇതി തദ്വാക്യമാകർണ്യ യദുരാജഃ പ്രഹർഷിതഃ ..
സംശ്ലാഘ്യ തം നൃപാംശ്ചൈവ യഥായോഗ്യാശിഷം ദദൗ
..38..
പൂജയിത്വാ നൃപാൻസർവാംസ്തതോ ഭീഷ്മമുവാച ഹ
..
ഏഹി ഭീഷ്മ മയാ സാർദ്ധം കുരു ത്വം പരിരംഭണമ്
..39..
ഇത്യുക്ത്വാ തം സമുത്ഥായ പരിരേഭേ യദൂത്തമഃ ..
തതസ്തേ ദാനമാനാഭ്യാം പൂജിതാ യദവോ നൃപാഃ ..40..
നിവാസം ചക്രിരേ പ്രീതാ ദ്വാരകായാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ ..
തതോ ദൃഷ്ട്വാനിരുദ്ധം വൈ പ്രാപ്തം
സാംബാദിഭിർനൃപ ..41..
ദേവകീ രോഹണീ ചൈവ രുക്മിണ്യാദ്യാഃ സ്ത്രിയോ
വരാഃ ..
അന്യാശ്ച രുക്മവത്യാദ്യാഃ പരിഷ്വജ്യ മുദം യയുഃ ..42..
സുരൂപാ രോചനാ ഹ്യൂഷാ രാജന്നേതാ മുദം ഗതാഃ ..
സാംബശ്ലാഘാം തതഃ ശ്രുത്വാ സുയോധനസുതാ ഭൃശമ്
..43..
മുദം യയൗ സ്വനേത്രാഭ്യാം മുംചംതീ ഹർഷജം ജലമ് ..
ബഭൂവ മംഗലം രാജന്ദ്വാരകായാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ ..
സസൈന്യേ നൃപശാർദൂല ഹ്യനിരുദ്ധേ സമാഗതേ ..44..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ തുരഗാഗമനം നാമ ചതുഷ്പംചാശത്തമോഽധ്യായഃ ..54..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP